

A Kúria a dr. Mikó Attila ügyvéd által képviselt felperesnek - a ... jogtanácsos és ... jogi főelőadó által képviselt ... Rendőr-főkapitányság I. rendű és ... jogtanácsos által képviselt ... Rendőr-főkapitányság II. rendű alperes ellen jogviszony megszüntetés miatt és kártérítés iránt a megismételt eljárást követően a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 22.M.3293/2011. szám alatt folytatott és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.639.380/2012/12. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 55.Mf.639.380/2012/12. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperes 1985. október 25-től fennállt hivatásos szolgálati viszonyát az I. rendű alperes a 2004. április 26-án kelt felmentésről intézkedő paranccsal 2004. október 30-ai hatállyal megszüntette arra hivatkozással, hogy a felperes 50 %-os munkaképesség-csökkenése folytán a hivatásos szolgálat ellátásra alkalmatlanná vált. A felperes a parancsot 2004. május 3-án vette át, amely ellen határidőben szolgálati panaszt terjesztett elő. Ebben hivatkozott arra, hogy a FÜV-vizsgálat megállapításaival szemben több szakember is úgy vélekedett, hogy egészségi állapota alapján munkaképesség-csökkenése ténylegesen 67 %-os. Sérelmezte, hogy a szolgálati viszonya megszüntetésekor a munkáltató más munkakört nem ajánlott fel számára és kérelmezte, hogy az alperes kezdeményezzen új orvosi felülvizsgálatot. A felperes a szolgálati panaszát elutasító határozatot 2004. augusztus 16-án átvette és a törvényes jogorvoslati kioktatás ellenére keresettel nem élt.

A felperes először 2007. március 28-án terjesztett elő keresetlevelet a munkaügyi bíróságnál, amelyben annak megállapítását kérte, hogy a munkáltatói kölcsöne vissza nem térítendő támogatássá alakult át, továbbá kérte kötelezni az I. rendű alperest a szolgálati viszonya megszüntetésének jogszerűtlensége okán őt megillető gondoskodások és juttatások biztosítására. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 15.M.1474/2007/18.

sorszámú ítéletével, majd a Fővárosi Bíróság 55.Mf.630.956/2009/6. számú ítéletével a felperes kereseti kérelmének teljes egészében helyt adott.

A felperes 2008. január 24-én élt kártérítési igénybejelentéssel az I. rendű alperes felé, amelyet 2008. február 28-án vett kézhez a munkáltató. Az igénybejelentésben a 2004. évi leszerelése alkalmával megvalósított sorozatos jogsértésekkel okozott sérelmeinek orvoslását kérte a munkáltatótól, illetőleg vagyoni és nem vagyoni kárainak megtérítését. Arra is hivatkozott, hogy nem a hivatásos szolgálati viszony megszüntetését sérelmezi, hanem az annak előkészítése és végrehajtása során elkövetett jogsértéseket. Mivel a munkáltató eljárása következtében létfenntartási gondjai lettek, igényét az átlagkeresete 50 %-ának megfelelő járadék megfizetésében határozta meg.

A felperes kártérítési igényéről a munkáltató érdemi határozatot nem hozott, a felperes vagyoni és nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt előterjesztett keresete alapján a Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 15.M.686/2009/15. számú végzésével a pert megszüntette. A Fővárosi Törvényszék az 55.Mfv.637.927/2010/6. számú végzésével a permegszüntető végzést hatályon kívül helyezve és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat meghozatalára utasította. A jogerős végzés indokolása rögzítette, hogy a felperes keresetét összecszerűen a 2009. december 22-i beadványában pontosította, amelyben 2.262.216,- Ft egyszeri juttatás és havi 94.259,- Ft járadék megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest. A felek egyező előadásából megállapítható volt, hogy a felperes 2008. január 24-én kártérítési igényt nyújtott be az I. rendű alpereshez, azonban ez határozati formában nem került elbírálásra. Megállapította, hogy a felperes a kártérítési igényét az ORFK-val szemben érvényesítheti.

A megismételt eljárás során a Fővárosi Munkaügyi Bíróság előtt 22.M.3293/2011. szám alatt folytatott perben a felperes a kereseti kérelmében arra hivatkozott, hogy a jogviszonya megszüntetésekor az I. rendű alperes megsértette a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 180. § (1) bekezdését, 44. § (1) bekezdés f) pontját és 56. § (5) bekezdését, amely jogsértések megalapozzák az alperesek egyetemleges kártérítési felelősségét.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a 22.M.3293/2011/16. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felperes a szolgálati viszonya 2004. október 30-ai megszüntetése kapcsán beadott szolgálati panaszát elutasító határozat ellen a 30 napos keresetindítási határidőn belül nem fordult bírósághoz. Ebből következően a később indult eljárásokban a bíróságok nem vizsgálhatták a felmentés jogellenességét, azt,

hogy milyen okok és indokok vezettek a szolgálati jogviszony megszüntetéséhez, továbbá azt sem, hogy az I. rendű alperes a felmentés előtt megsértette-e a Hszt. rendelkezéseit.

A felperes a jelen eljárásban a kártérítés iránti igényét a jogviszonya jogellenes megszüntetésének következményeként terjesztette elő, ezért igénye a hivatásos szolgálatra alkalmatlanságának megállapításával, illetve az elmaradt juttatás és egyéb járandóságok vonatkozásában a szolgálati viszonya alkalmatlanság miatt történő megszüntetésével nyílt meg. Miután 2008. január 24-én nyújtotta be ténylegesen a kártérítési igényét, ezért a három éves keresetindítási határidőt elmulasztotta, kártérítési követelése elévült.

A felperes fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék az 55.Mf.639.380/2012/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A törvényszék az ítélete indokolásában rögzítette, hogy a felperes a szolgálati viszonyának megszüntetésével összefüggő, szolgálati panaszát elutasító határozattal szemben 30 napon belül nem fordult bírósághoz. Kártérítési igényét a szolgálati viszony 2004. október 30-ai megszűnésétől számított három éven belül, azaz 2007. október 30. napjáig érvényesíthette.

A felperes a 2007. március 28-án indított perében keresete alapjaként a felmentése jogszerűtlenségének indokait jelölte meg és azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperesi munkáltatót a kölcsönügyletével összefüggő tartozás alóli mentesítésre, továbbá a szolgálati viszonya megszüntetésének jogszerűtlensége okán az őt megillető gondoskodások és juttatások biztosítására. Ezt a keresetlevelet a Hszt. szerinti kártérítési eljárás nem előzte meg és az abban foglalt kérelem sem volt kártérítési jellegű, mert abban sem károkozó magatartás, sem konkrét kár nem került megjelölésre és nem utal az esetlegesen okozott kár és a szolgálati viszony közötti okozati összefüggésre.

Ezen korábbi eljárás során, a 2007. szeptember 29-ei beadványában foglaltakat - amelyben járadék és fájdalomdíj megfizetése, továbbá a Hszt.197.§ (6) bekezdése szerinti jogkövetkezmény alkalmazását kérte - a törvényszék nem tekintette az elévülés megszakadására alkalmas intézkedésnek, mert annak jogalapja a felmentés jogellenességében került megjelölésre. Ebből következően a felperes a kártérítési igényét csupán 2008.január 24-én az elévülési időn túl, elkészen terjesztette elő.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és „az elsőfokú ítélet ellen benyújtott fellebbezésben megjelölt kárigény megítélését, másodlagosan a másodfok új eljárásra történő utasítását” kérte. Hivatkozott arra,

hogy a korábban a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 15.M.1474/2007. szám alatt folyamatban volt perében a 2007. március 28. napján benyújtott kereseti kérelmében már előterjesztette a kártérítési igényét az alperessel szemben, amely nem a szolgálati viszony jogellenes megszüntetésére vonatkozott, hanem azon alapult, hogy a munkáltató a Hszt., valamint a 8/1983.(VI.29.) EüM-PM együttes rendeletben rögzített előírások megsértésével, kötelezettségeinek sorozatos elmulasztásával jelentős anyagi kárt okozott számára. Ezen perben a bíróság felhívására 2007. szeptember 29-én - még az elévülési időn belül - benyújtott beadványában kártérítési igényt is megjelölt.

A bíróság felhívása alapján 2008. január 24-én az I. rendű alpereshez a kártérítési igényét benyújtotta, erről azonban alakszerű határozattal a munkáltató nem döntött, a megelőző perben pedig - hivatkozása ellenére - a bíróság időelőttiség miatt azt nem bírálta el.

Álláspontja szerint kártérítési igényét még az elévülési időn belül, a korábbi eljárásban előterjesztette, ezért tévedtek az eljáró bíróságok, amikor korábbi kereseteinek jogalapját kizárólag a szolgálati viszony jogellenes megszüntetésében állapították meg. 2007. március 28-tól kezdődően az eljárás minden szakaszában kárigényt érvényesített. A felperes sérelmezte, miszerint a Fővárosi Munkaügyi Bíróság az eljárás kezdetén jogszabálysértően elmulasztotta a Pp. 7. § (2) bekezdése, később a Pp. 8. § (2) bekezdésében meghatározott alperesekkel szembeni kötelezettségét és ítéletében figyelmen kívül hagyta a Ptk. 4. § (4) bekezdésében foglaltakat. A megismételt elsőfokú eljárásban pedig az alperesek valótlan, téves és megalapozatlan tényállításait fogadta el, a kereseti igényt megalapozó valós tények és vonatkozó jogszabályok figyelmen kívül hagyásával döntött. A törvényszék téves alapvetésből kiindulva nem is vizsgálta az ügy lényegét, hanem az elsőfokú bíróságnak a fellebbezésben tételelesen és tényszerűen megcáfolt valótlan, téves, hiányos ténymegállapításait vett alapul, a valós tényeket pedig figyelmen kívül hagyta.

A II. rendű alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem alkalmasak [Pp. 275. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH 2001.197, BH 2002.29.].

A felperes a jelen eljárásban a szolgálati viszonya megszüntetésének körülményei - a FÜV-vizsgálat megalapozatlansága, a másik szolgálati beosztás felajánlásának hiánya - okán, az ezen eljárással összefüggésben okozott kárai megtérítését kérte. Az ügyben eljáró bíróságok ítéleteikben jogszabálysértés nélkül rögzítették, hogy a felperes a szolgálati viszonyának megszüntetésével összefüggő szolgálati panaszt elutasító határozatot 2004. augusztus 16-án vette át, amely ellen a törvényes jogorvoslati kioktatás ellenére sem élt keresettel. Ezért a szolgálati viszony jogellenes megszüntetésére alapított kártérítési igényt (Hszt. 197.§.(3) bekezdés) jogszerűen nem érvényesíthetett.

A munkaügyi bíróság előtt a felperes első alkalommal 2007. március 28-án terjesztett elő keresetet, amelyben a kölcsönügyletével összefüggő tartozás alóli mentesítését, továbbá a szolgálati viszony megszüntetésének jogellenessége miatt az őt megillető gondoskodások és juttatások biztosítását kérte. Ebben a perben 2007. szeptember 29-ei keresetpontosításakor az átlagkeresete 50 %-ban kiszámított járadéka és fájdalomdíj megfizetését kérte, illetőleg a felmentés jogellenességének jogkövetkezményeként 12 havi átlagkeresetének, vagy kétszeres végkielégítésének megfizetését. A felperes ezen igényét a felmentése jogellenességére alapította, melynek megállapítását az előbbiek szerint már jogszerűen nem kérhette. Kártérítési igényt ezen keresetpontosítást megelőzően kártérítési eljárás keretében nem terjesztett elő, erre első alkalommal kétséget kizáróan 2008. január 24-én kelt kártérítési igénybejelentésével került sor. Mivel a felperes a munkáltató károkozó magatartását ekkor is a felmentése körülményeiben, annak jogszerűtlenségében jelölte meg, felmentése 2004. május 3-ai közlését és a jogviszonya 2004. október 30-ai megszűnését figyelembe véve igénybejelentése a Hszt. 12. §-ában szabályozott három éves elévülési időn túli, ezért bíróság előtt már ez okból sem volt megalapozottan érvényesíthető.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. február 19.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné Dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Bicskey Ildikó s.k. bíró

*A kiadmány hiteléül:*

*kúriai tisztviselő*